

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI PREKRŠAJNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A i R J E Š E N J E

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca K. L. kao predsjednice vijeća, te T. T. i S. Z. T. kao članova vijeća uz sudjelovanje više sudske savjetnice M. S. P. kao zapisničarke, u prekršajnom postupku protiv I okrivljenika X. d.d. i dr., zbog prekršaja iz članka 283. stavka 1. točke 9. i stavak 2. i dr. Zakona o osiguranju (NN 151/05., 87/08., 82/09 i 54/13), rješavajući o žalbi tužitelja Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, te I okrivljenika X. d.d. podnesenoj putem branitelja K. Š. odvjetnika iz Z. i III okrivljenika D. R. podnesenoj putem branitelja A. H. odvjetnika iz Z., protiv presude Prekršajnog suda u Zagrebu, broj: VI G-6184/10 od dana 1. ožujka 2013. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 18. prosinca 2013. godine,

r i j e š i o j e

I. Prihvaća se žalba tužitelja Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, ukida se prvostupanjska presuda u odnosu na II okrivljenika M. G. K. i IV okrivljenika G. P. i vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku u tom dijelu.

p r e s u d i o j e

II. Odbija se kao neosnovana žalba I okrivljenika X. d.d. i III okrivljenika D. R. i u pobijanom a neukinutom djelo potvrđuje prvostupanjska odluka.

III. Ukoliko I okrivljenik X. d.d. i III okrivljenik D. R. plate novčane kazne u roku od 15 (petnaest) dana računajući od dana primitka ove presude novčana kazna, sukladno članku 152. stavku 3. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj: 107/07 i 39 /13), smatrat će se u cijelosti plaćenom.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom I okrivljenik X. d.d. i III okrivljenik D. R. su oglašeni krivima i kažnjeni, I okrivljenik ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 kuna, a III okrivljenik 40.000,00 kuna zbog prekršaja iz članka 283. stavka 1. točke 9. i stavak 2. Zakona o osiguranju, opisanog u izreci pod točkom 1. i prekršaja iz članka 283. stavka 1. točka 8. i stavak 2. Zakona o osiguranju, opisanog u izreci pod točkom 2.

Istom odlukom I okrivljenik X. d.d. i III okrivljenik D. R. su obvezani nadoknaditi troškove prekršajnog postupka u iznosu od 500,00 kuna, svaki.

Istom presudom protiv II okrivljenika M. G. K. je odbijena optužba a IV okrivljenik G. P. je oslobođen od optužbe zbog prekršaja iz članka 283. stavka 1. točke 9. i stavak 2. Zakona o osiguranju i prekršaja iz članka 283. stavka 1. točka 8. i stavak 2. Zakona o osiguranju.

Protiv prvostupanjske presude tužitelj Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga te I okrivljenik X. d.d. i III okrivljenik D. R. su pravodobno uložili žalbe.

Žalitelji predlažu da se iz razloga navedenih u žalbama iste prihvate.

Žalba tužitelja Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga je osnovana, a žalbe I okrivljenika X. d.d. i III okrivljenika D. R. su neosnovane.

Prvostupanjski sud je odbio optužbu protiv II okrivljenika M. G. K. temeljem članka 181. točka 5. Prekršajnog zakona jer postoje okolnosti koje isključuju prekršajni progon. *

Tužitelj Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga osnovano ističe da je prvostupanjski sud počinio povredu odredaba materijalnog prekršajnog prava iz članka 196., točka 3. Prekršajnog zakona po pitanju postojanja okolnosti koje isključuju prekršajni progon.

Iz stanja spisa vidljivo je daje M. G. K., njemački državljanin s prebivalištem u O., Š., te da sud nije niti pokušao pozivati okrivljenika, već je zbog činjenice da je okrivljenik s danom 25. 10. 2010. godine objavljen za Š. zaključio daje to stvarna zapreka za utvrđivanje prekršajne odgovornosti okrivljenika.

Međutim, žalitelj osnovano ističe povredu materijalnog prekršajnog prava iz članka 196. točka 3. Prekršajnog zakona i to valjano argumentira.

U članku 149 stavak 3. Prekršajnog zakona propisano je na koji način se vrši dostava poziva okrivljeniku koji se nalazi u inozemstvu.

Slijedom navedenog valjalo je prihvaćajući razloge iz žalbe tužitelja, odlučiti kao u izreci ove odluke i ukinuti odluku prvostupanjskog suda kojom je u odnosu na II okrivljenika M. G. K. odbijena optužba i vratiti predmet prvostupanjskom sud na suđenje i odluku.

Rješavajući nadalje po žalbi tužitelja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga u odnosu na dio presude u kojem je prvostupanjski sud oslobodio od optužbe IV okrivljenika G. P., ovaj sud je utvrdio da žalitelj osnovano ističe pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

Prvostupanjski sud je oslobodio od optužbe IV okrivljenika G. P. uz obrazloženje da nije našao da bi Odlukom uprave društva od 23.6.2009. godine IV okrivljenik G. P. bio odgovoran za raspolaganjem imovine I okrivljene pravne osobe za pokriće matematičke i tehničke pričuve u kontekstu ulaganja u zajmove jer su mu po Odluci uprave društva od 23. 6. 2009. godine povjereni poslovi iz područja pravne osobe vezani za ulaganje u depozite kod banaka, trgovina inozemnim sredstvima plaćanja, sklapanje pravnih poslova vezano za reotkup vrijednosnih papira, a ne i poslovi vezani za pokriće matematičke i tehničke pričuve u kontekstu ulaganja u zajmove.

Međutim, tužitelj Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga u žalbi osnovano ističe da je zaključak o nedokazanoj odgovornosti IV okrivljenika G. P. neosnovan.

Odluka uprave društva od 23.6.2009. godine ne isključuje zaduženja, obveze pa i odgovornost IV okrivljenika G. P. u pogledu upravljanja imovinom koja služi za pokriće matematičke i tehničke pričuve u kontekstu ulaganja u zajmove, niti isto proizlazi iz Odluke jer su Odlukom okrivljeniku pored sklapanja valjanih pravnih poslova vezano za ulaganje u financijske instrumente, dana i daljnja ovlaštenja.

Pravilnikom o vrstama obilježjima imovine za pokriće tehničkih pričuva, pravila za disperziju i ograničenje ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva, njihovo vrednovanje, usklađenost, pravila za upotrebu izvedenih financijskih instrumenata te način i rok izvršavanja (NN 155/09), jasno su propisani i definirani financijski instrumenti kao i financijska imovina u koje je u skladu sa Zakonom o osiguranju dopušteno ulagati imovinu društva za osiguranje, a nije sporno da su ulaganja imovinom vršena protivno odredbama Zakona o osiguranju i navedenog Pravilnika. Prema Pravilniku društva za osiguranje dužna su izvijestiti Agenciju o stanju imovine za pokriće matematičke i tehničke pričuve na obrascima PU-1 i PU-2. Za sastavljanje navedenih obrazaca zadužen je voditelj Odjela za upravljanje imovinom. Iz Ugovora o radu IV okrivljenika G. P. proizlazi daje zaposlen na radnom mjestu voditelja Odjela za upravljanjem imovinom čiji opis poslova je predlaganje investicijske strategije, strateške i tehničke alokacije ulaganja investicijskom odboru Grupe odnosno I okrivljenog

društva, operativno upravljanje portfeljem, analiza i praćenje kretanja portfelja, praćenje tržišta, kontakti s riznicama banaka te drugim institucionalnim investitorima, kreiranje ekonomskih scenarija i prognoza kao osnova za prijedlog strateškog i taktičkog ulaganja, upravljanje kamatnim i tečajnim rizicima I okrivljenog društva, praćenje usklađenosti ulaganja sa zakonskim ograničenjima, odgovornost za izvještaje koje publicira Sektor, suradnja sa voditeljem upravljanja rizika na izradi izvještaja o rizicima, komunikacija sa drugim sektorima te prognoziranje tečaja i kamata za poslovne planove I okrivljenog društva, redovno izvještavanje uprave društva o aktivnostima. Pravilnik o upravljanju financijskom imovinom propisuje da se operativne odluke o ulaganju u financijsku imovinu provode na kontinuiranoj bazi, a odvijaju se najčešće putem redovnih tjednih investicijskih sastanaka na kojem sudjeluju član Uprave zadužen za ulaganja, voditelj upravljanja imovinom te voditelj upravljanja rizicima. IV okrivljenik G. P. je sudjelovao u donošenju odluka oko ulaganja u financijsku imovinu I okrivljenog društva, u provođenju navedenih odluka te u prikazivanju navedenih podataka u financijskim izvještajima iz Organizacijske strukture iz kolovoza 2009. godine kao i iz Pravilnika o upravljanju financijskom imovinom iz lipnja 2009. godine proizlazi daje IV okrivljenik G. P. obavljao poslove voditelja Odjela upravljanja imovinom te je odgovoran za propuste i utvrđene nepravilnosti u tijeku nadzora 25. kolovoza 2010. godine vezane uz prikazivanja ulaganja u pokriće matematičke i tehničke pričuve.

Slijedom navedenog valjalo je ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, time da će prvostupanjski sud u ponovljenom postupku ponovno ocijeniti i analizirati provedene dokaze i donijeti novu odluku vodeći računa o propustima na koje je ukazano ovom odlukom.

Nadalje, rješavajući u okviru žalbenih navoda I okrivljenika X. d.d. i III okrivljenika D. R. i članka 202. Prekršajnog zakona, ovaj Sud nije našao da bi pobijanom presudom bile počinjene povrede odredaba materijalnog prava na štetu okrivljenika i da je u postupku nastupila zastara prekršajnog progona, a na koje povrede ovaj Sud pazi i po službenoj dužnosti.

I okrivljenik X. d.d. u žalbi ističe bitnu povredu odredaba prekršajnog postupka i povredu materijalnog prekršajnog prava, te u bitnome navodi da iz činjeničnog opisa prekršajnih djela koja su I okr. pravnoj osobi stavljena na teret, proizlazi daje I. okr. pravna osoba počinila više istovrsnih prekršaja koji s obzirom na način počinjenja, njihovu vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti što ih povezuju, čine jedinstvenu cjelinu jer se kod svih prekršaja radi o ulaganju odnosno raspolaganju imovinom društva za pokriće matematičke odnosno tehničke pričuve prikazanom u Pregledu ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve za dan 30. rujna 2009. godine i Analitičkom pregledu ulaganja prema obrascu PU-2 na 30. rujna 2009. godine. Nadalje ističu bitnu povredu postupka iz članka 195. stavak 1. točka 11. Prekršajnog zakona navodeći da iz obrazloženja odluke nije jasno kojim razlozima se prvostupanjski sud vodio prilikom određivanja pravne kvalifikacije djela, djelomično temeljem članka 39. stavak 1. Prekršajnog zakona, a djelomično temeljem članka 39. stavak 3. Prekršajnog zakona, tako da sud nije dao razloge o odlučnim činjenicama.

Žalba nije osnovana.

Tužitelj je okrivljenicima stavio na teret pod točkom 1. djelo iz članka 283. stavak 1. točka 9., a pod točkama 2. - 4. djela iz članka 283. stavak 1. točka 8 i stavak 2. Zakona o osiguranju. Prvostupanjski sud je osnovano zaključio da se činjenični opisi pod točkama 2. do 4. optužnog prijedloga mogu podvesti pod jedno produljeno djelo prekršaja jer za to postoje uvjeti iz članka 39. stavak 3. Prekršajnog zakona.

Međutim, djelo pod točkom 1. kojim se okrivljenici terete da nisu raspolagali imovinom za pokriće matematičke pričuve sukladno odredbama iz članka 119. do 123. Zakona o osiguranju, za razliku od inkriminacija opisanih pod točkama 2. do 4. koje se odnose na tehničku pričuvu, po mišljenju ovoga suda, ne čini jednu cjelinu koja bi se u skladu s člankom 39. stavak 3. Prekršajnog zakona mogla podvesti pod jedno produljeno djelo prekršaja.

Prvookrivljenik u žalbi ne spori odlučne činjenice iz kojih proizlaze sva bitna obilježja inkriminiranih djela prekršaja, da na način i pod uvjetima opisanim u činjeničnom opisu djela pod točkom 1. izreke nisu oblikovali odnosno raspolagali imovinom za pokriće matematičke pričuve sukladno odredbama članka 119. do 123. Zakona o osiguranju, odnosno da nisu na način i pod uvjetima opisanim u činjeničnom opisu djela pod točkom 2. uložili imovinu za pokriće tehničke pričuve sukladno odredbama članka 114. do 117. Zakona o osiguranju. U žalbi se neosnovano ističe bitna povreda odredaba prekršajnog postupka iz članak 195. stavak 1. točka 11. Prekršajnog zakona kada se navodi da prvostupanjski sud u svojoj odluci nije dao razloge o odlučnim činjenicama zbog čega se prvostupanjska presuda ne može ispitati jer odlučne činjenice iz kojih proizlaze bitna obilježja inkriminiranih djela prekršaja, nisu sporne.

III okrivljenik D. R. u svojoj žalbi u bitnome ističe bitnu povredu odredaba prekršajnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i odluku o prekršajno pravnoj sankciji i troškovima prekršajnog postupka.

Žalitelj neosnovano ističe da prvostupanjski sud u obrazloženju odluke ne navodi razloge o odlučnoj činjenici koja se odnosi na svojstvo odgovorne osobe treće okrivljenika i na njegovo skrivljeno kršenje propisa u smislu članka 60. i 61. Prekršajnog zakona.

Člankom 61. stavkom 1. Prekršajnog zakona propisano je da je odgovorna osoba u smislu tog Zakona fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je povjereno obavljanje određenih poslova iz područja djelovanja pravne osobe. Poslove pravne osobe, sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93. i dr.), uvijek vodi uprava, neovisno o broju članova uprave, odnosno činjenici da li ju čini jedna ili više fizičkih osoba.

Uprava odgovara za zakonitost obavljanja djelatnosti trgovačkog društva i zakonitost rada radnika trgovačkog društva. Naime, svi neposredni izvršitelji direktno su podređeni načinu vođenja poslovanja koji određuje uprava. Uprava je ta koja vodi poslove trgovačkog društva te je sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima, a u konkretnom slučaju, kad je okrivljena pravna osoba društvo za osiguranje i članku 29. Zakona o osiguranju („Narodne novine“ broj 151/05. i dr.), odgovorna za zakonitost poslovanja pa se djelo ili propust neposrednog izvršitelja prekršaja kao odgovorne osobe pripisuje njenom propustu dužnog nadzora nad zakonitošću rada, odnosno načinu vođenja poslova.

Prvostupanjski sud je nedvojbeno utvrdio na temelju provedenih dokaza da je u vrijeme počinjenja inkriminiranih djela prekršaja III okrivljenik D. R. bio član uprave, tako da navodi iz žalbe usmjereni na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ne dovode u pitanje osnovanost odluke prvostupanjskog suda jer žalbenim razlozima nije objektivno i argumentirano osporena pravilnost odlučnih činjeničnih utvrđenja i zaključaka suda prvog stupnja.

Za svako počinjeno djelo prekršaja propisna je novčana u iznosu od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna za pravnu i od 20.000,00 do 50.000,00 kuna za odgovornu osobu.

Kazna I okrivljeniku X. d.d. je odmjerena znatno ispod propisanog posebnog minimuma novčane kazne, a novčana kazna III okrivljeniku D. R. je odmjerena na donjoj granici propisane novčane kazne, a ovaj Sud nije našao uvjeta za izricanje blaže novčane kazne.

Sukladno članku 152. stavka 3. Prekršajnog zakona (članak 43. Zakona o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona, "Narodne novine", broj: 39/13), novčana kazna smatrat će se u cjelini plaćenom ako okrivljenici plate dvije trećine izrečene novčane kazne u roku određenom ovom presudom

Slijedom navedenog je valjalo presuditi kao u izreci ove presude

U Zagrebu, 18. prosinca 2013. godine

Zapisničarka:
M. S. P.

Predsjednica vijeća:
K. L. v.r.

Presuda se dostavlja Prekršajnom sudu u Zagrebu u 7 otpravaka: za spis, okrivljenike, branitelje i tužitelja.

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Upraviteljica Sudske pisarnice
E. V.